

Moje more

Pitomac JRM Krsto Lučić, Pula

Još uvijek se rado sjećam dana, kada sam prvi put zakoračio nogom u more i kada su me njegovi pjenušavi vali pomilovali. Nijesam još bio pošao u školu kad me stric, koji je bio još prilično mlad čovjek, doveo na more. Mnogo je volio djecu, pa me uvijek po lijepom vremenu odvodio sa sobom u prirodu, po baštama i vrtovima. On bi tamo nešto radio oko mladih voćaka — odsjecao suhe grančice ili kalemio, a ja bih se igrao oko njega. Volio je mladice, koje se razvijaju i uzgajao ih, a mi djeca smo za njega bili isto, što i mladice, te nas je iznad svega volio skupa s njima. Sjećam se kako me toplo milovao i uvijek težio da mi pričinu poneko zadovoljstvo u vrijeme kada zri voće pokazujući mi pregršt crvenih trešanja, jabuku ili krušku. Htio je da me nauči kako su lijepi plodovi marljiva rada. Ponekad me znao odvesti na brdo, odakle sam mogao vidjeti sve unaokolo i uvijek sam se oduševljavao tako širokim pogledom oko mene. Često sam bacao pogled na daljinu, jer me privlačila svjetlucava površina kad zablista pod suncem. Počeo sam ga salijetati pitanjima: »Je li ono voda što svijetli?« ili kad bih ugledao ploveće tijelo, koje se polagano micalo: »Što je ono što pliva?«. Odgovarao mi je blago: »Ono je more, dušo« ili »Ono je brod na moru«.

Mali dio zaliva, koji je provirivao između poluostrva i brda Boke izgledao je u očima nas malih kao velika lokva; to je bilo »naše more«. Kada su se u ljetnim danima starija djeca vraćala s mora, hvaleći se, da su se kupala u moru i da je ono jako veliko, ja sam mu svom svojom dječjom upornošću stao dosađivati da me odvede na more da se s drugovima kupam. Napokon mi je obećao i jednog toplog ljetnog dana spremili smo se i pošli. Po ravnom putu ja sam veselo trčkarao uz njega, a tamo gdje je bilo kamenja on bi me kao torbu natovarivao na leđa i nosio, plašeći se, da ne padnem. I tako sve, dok ne bih videći ravni prašnjavi put, rekao: »Striko, sad ću sam!«

Odjednom smo se našli na širokoj pješčanoj obali, a pred mojim se očima stvorila široka morska prostranstva. Čuo sam šum za šumom — ugledao sam veliku vodenu površinu i slušao dah mora, nešto čudno i neobično. Predstava u mojoj glavi o velikoj lokvi iščezla je utren i proširila se do beskraj. Zastao sam začuđeno, jer sam doživio suprotno onome, što sam očekivao i po prvi put stekao pojam beskrajnosti. Moja radoznalost, kojoj sam mislio udovoljiti, proširila se do još većih razmjera. Misao se našla pred nerješivim problemom: gdje svršava ta nepregledna pučina, zašto tako tiho huči, liže obalu, odakle tako velika pješčana površina, koja kao da čini granicu između svijeta i vode bez kraja? Vidio sam snagu prirode, koja se ovdje izražava kao da ima dušu silnu i veliku. Uplašio sam se te veličine i stao se trzati iz stričeve ruke govoreći, da se ne ću kupati. Uskipjela radoznalost i želja da doznam ono, što me tako jako privlačilo, povlačila se kao i poslije teškog sna gledajući pjenušave talase, kako zapljuskuju one, što su se kupali, kao da se igraju s njima i ja sam se ohrabrio. Talasi se igraju i sa komadom drvene grede — varkaju ga kao da će ga progutati i bacaju ga opet na pijesak, ponovo ga hvataju i opet bace. Vidio sam moje starije drugove, kako se igraju u pjeni talasa, smiju se i prskaju vodom. Malo se otežući dopustio sam, da me stric dovede među njih. On me poškopio morem, grohotom se smijući, kad sam uzviknuo: »Slano je, slano je!«

Tog dana ušao sam u more, a moji drugovi su me zapljuskivali sa svih strana i kad sam izašao, sa uživanjem sam se protegao na topli pijesak. Poslije smo se igrali po pijesku i sunčali se.

Vratio sam se kući, duboko uzbuđen onim, što sam toga dana vidio, a to je bio moj prvi dan proveden na moru, moj prvi susret s njim i kada sam prvi put ugledao njegova prostranstva i plavetnila — ljepotu njegove veličine.

Otada sam sve više pomišljao na more, dosadujući svima i svakome pitanjima o njegovim dubinama, njegovim ribama i raznovrsnim školjkama, koje se po pijesku nalaze i koje sam gledao po okvirima slika ili imao u ruci. One moje sam sakupio onog dana i držao ih kao vrlo dragocjeni nakit u mojoj kutiji. Sve sam više želio, da opet dođe nedjelja i da opet podemo, sve sam više težio da upoznam to čudno more.

Pošao sam i u školu, i živeći pored mora, mogao sam vidjeti, kako tišina postepeno prelazi u bučno talasanje, urlanje i razbijanje silnih talasa o morske grebene; i kako ono blagi talasi, koji su nas ljeti milovali prerastaju u velike i snažne vodene same, koje potkopavaju stijene, obaraju ih i gutaju. To su dani njegove ljutine i bijesa. Brodovi i ljudi, koji su vješti moru i poznaju njegovu dušu, ne obazirući se na njegov bijes, plove po njegovim talasima u daleke luke. Pitao sam se, koji su to odvažni ljudi, koji se ne plaše stihije i koji se hvataju u koštac sa njenom nadnaravnom snagom. Oni su me zadivljavali i u mojoj duši pobuđivali simpatije prema tim ljudima, koji se bore i pobjeđuju. Kad sam se za duže vrijeme morao rastati s morem, zaželio sam da se opet vratim, jer je nova sredina bez mora sumorno djelovala na mene, još se više pobuđila moja ljubav za morem, još sam više zavolio ljude, koji se bore s njegovim talasima, provode život na njemu dajući mu sve svoje životne snage. Zaželio sam, da i ja budem jedan od tih . . .

Ana Begović iz Cavtata
jedna od najmladih ljubitelja našeg mora